

Chicago Olaylarının Tarihi

1 Mayıs'ın Anarşist kökeni

Workers Solidarity Movement

İçindekiler

Chicago	3
Polis Saldırısı	5
Bomba	6
Dava	6
Sahte Jüri	7
Hüküm Veriliyor	8
Özür	9
Devrimci Politika	10

1 Mayıs'ın neden Uluslararası İşçiler Günü olduğunu ve neden kutlamamız gerektiğini pek fazla bilen yok. Herşey yüzyıldan fazla bir süre önce, Amerikan Emek Federasyonu'nun *"sekiz saat 1886 Mayıs'ının 1'i itibariyle yasal günlük çalışma süresi olmalıdır"* ifadelerini taşıyan tarihsel önergeyi kabul etmesi ile başladı.

Bu günün öncesindeki aylarda, binlerce işçi daha kısa [çalışma] günü için mücadeleye katılmıştı. Kalifiye ve kalifiye olmayan, siyah ve beyaz, erkek ve kadın, yerli ve göçmen, tüm işçiler katılmışlardı.

Chicago

Sadece Chicago'da 400.000 [işçi] greve çıkmıştı. Şehrin gazetesi "fabrika ve imalathanelerin uzun bacalarından hiç bir duman yükselmiyordu, ve her şey Sebt Günü [Musevilerin çalışmadıkları cumartesi günü] benzeri bir görünümdeydi". Burası ajitasyonun ana merkeziydi, ve işte tam burada anarşistler işçi hareketinin ön saflarında yer alıyorlardı. Hiç de azımsanmayacak bir şekilde, onların

[anarşistlerin] faaliyetleri sayesinde Chicago önemli bir sendika merkezi haline geldi ve yine sekiz-saat hareketine en büyük katkıyı sağladı.

1 Mayıs 1886'da sekiz saatlik grev şehri derinden sarstı, McCornick Harvester Co.'nun çalışanlarının yarısı [greve] katıldı. İki gün sonra, yine greve katılan "kereste işçileri" sendikasının 6.000 üyesi kitlesel bir miting düzenlediler. McCormick fabrikasından sadece bir blok ötede düzenlenen mitinge oradaki grevcilerden 500 kadarı da katıldı.

İşçiler Merkez İşçi Sendikası [ing. Central Labour Union] tarafından toplantıda konuşma yapması talep edilen anarşist August Spies'in konuşmasını dinlediler. Spies işçileri birarada durmaya ve patronlara karşı teslim olmamaya çağıran konuşmasını yaparken, grev kırıcılar yakındaki McCormick fabrikasına yönelmişlerdi.

"Kereste işçileri"nce desteklenen grevciler sokaktan aşağı doğru ilerlediler ve greve katılmayan işçileri tekrar fabrikanın içine girmeye zorladılar. Birdenbire 200 kişilik bir polis gücü olay yerine geldi, ve hiç bir uyarıda bulunmadan sopa ve tabancalarla kalabalığa saldırdılar. En azından bir grevciyi öldürdüler; beş, altısı ciddi olmak üzere çok sayıda kişiyi yaraladılar.

Tanık olduğu vahşi saldırının kızgınlığıyla Spies Arbeiter-Zeitung (Alman göçmen işçilerinin günlük

anarşist gazetesi) bürosuna gitti, ve işçileri ertesi gece düzenlenecek olan protesto mitingine katılmaya çağırın bir genelgeyi yayınladı.

Protesto Mitingi Haymarket Alanı'nda gerçekleşti ve Spies ile beraber sendika hareketinde etkin olan iki diğer anarşist, Albert Parson ve Samuel Fielden katılanlara hitap etti.

Polis Saldırısı

Konuşma boyunca kalabalık oldukça düzenliydi. Mitingin başından beri orda bulunan Vali Carter Harrison “polis müdahalesini gerektirecek bir şey olacağına benzemiyor” sonucuna varmıştı. Polis Şefi John Bonfield'e de bu yönde tavsiyelerde bulundu; ve karakolda beklemekte olan büyük sayıdaki yedek polis gücünün evlerine gönderilmesini salık verdi.

Fielden toplantıyı sona erdirirken saat akşamın onuna yaklaşıyordu. Sağanak halinde yağmur yağıyordu ve yalnızca 200 civarında insan alanda kalmıştı. Ansızın Bonfield komutasındaki 180 kişilik bir polis birliği [toplantıya] müdahale ederek, insanlara hemen dağılmalarını emrettiler. Fielden “biz barışçılız” diyerek [bunu] protesto etti.

Bomba

İşte tam bu sırada polislerin arasına bir bomba fırlatıldı. [Bomba polislerden] birisini öldürürken, altı tanesi ölümcül olmak üzere diğer 70 tanesini de yaraladı. Polis izleyicilere ateş açtı. Polis tarafından öldürülen ve yaralananların kesin rakamı hiç bir zaman açıklanmadı.

Tüm Chicago'yu bir terör rüzgarı kavurdu. Basın ve vaizler bombanın anarşist ve sosyalistlerin işi olduğunda ısrar ederek, intikam çağrıları yapıyorlardı. Toplantı salonları, sendika büroları, yayınevleri ve evler basıldı. Tüm bilinen sosyalist ve anarşistler toplandı. Hatta sosyalizm ve anarşizmin anlamı hakkında bilgisi dahi olmayan pek çok kişi tutuklandı ve işkenceye uğradı. “Önce baskını yap, yasayı ondan sonra ara” Devlet Savcısı Julius Grinnell'in kamuya yaptığı bir açıklamaydı.

Dava

Nihayetinde sekiz erkek “cinayete suç ortaklığı” [suçundan] davada yer aldılar. Bunlar emekçi hareketi içinde etkili olan Spies, Fielden, Parsons ve diğer beş anarşistti –Adolph Fisher, George Engel, Michael Schawab, Louis Lingg ve Oscar Neebe.

Dava Cooke Contry Ağır Ceza Mahkemesinde 21 Haziran 1886'da başladı. Jüri üyeleri her zamanki gibi bir kutudan isim çekilmesi suretiyle seçilmedi. Devlet savcısı tarafından görevlendirilen özel hakim talebiyle mahkeme adayları seçti. Savunmanın, [bu] özel hakimin açıkça yaptığı “Bu davayı ben yönetiyorum ve ne yaptığımı da biliyorum. Bu adamların asılacakları ölüm kadar kesin” şeklindeki ifadeyi delil olarak sunmasına izin verilmedi.

Sahte Jüri

Neticede ortaya çıkan jürinin kompozisyonu oldukça gülünçtü; işadamları, onların çalışanları ve ölen polislerden birisinin yakınından oluşuyordu. Devlet mahkemeye, bu sekiz kişiden herhangi birisinin ne bombayı attığına, ne bombalamayla ilgili olduklarına ve hatta ne de bu tip eylemleri kabul ettiklerine dair hiç bir kanıt sunmadı. Aslında bu sekiz kişiden sadece üçü o akşam Haymarket Meydanı'ndaydı.

Konuşmacılarından birisinin dahi şiddeti teşvik ettiğine dair hiç bir kanıt yoktu; aslında duruşmadaki tanıklığı sırasında Vali Harrison konuşmaları “zararsız” olarak nitelendiriyordu. Şiddete yönelik herhangi bir önceden tasarlanmanın olduğuna dair

herhangi bir kanıt da sunulmadı. Gerçekte, Parsons iki küçük çocuğunu da toplantıya getirmişti.

Hüküm Veriliyor

Yargılanan bu sekiz kişinin aslında anarşist inançları ve sendika faaliyetleri nedeniyle yargılandıkları başından beri belli olmuştu. Savcı Grinnell'in jüriye hitaben yaptığı kapanış konuşmasında geçen şu sözlerin tanıklığında duruşma başladığı gibi sona erdi; "Kanun yargılanıyor. Anarşi yargılanıyor. Bu adamlar seçildiler, ve Büyük Jüri tarafından ayrıldılar, ve önder oldukları için suçlandılar. Kendilerini takip eden binlercesinden daha fazla suçlu değiller. Jürinin iyi insanları; bu adamları mahkum edin, onları örnek yapın, asın onları ve kurumlarımızı, toplumumuzu kurtarın".

Ağustos'un 19'unda sanıklardan yedisi ölüm ve Neebe ise 15 yıl mahkumiyet cezasına çarptırıldı. Serbest bırakılmaları için düzenlenen kitlesel uluslararası kampanyalardan sonra, devlet "uzlaşarak", Schwab ve Fielden'in cezalarını ömür boyu hapis cezasına çevirdi. Lingg celladına ihanet ederek idamlardan bir gün önce intihar etti. 1887 yılı 21 Kasım'ında Parsons, Engel, Spies ve Fischer asıldılar.

Özür

Cenaze törenine 600.000 emekçi katıldı. Neebe, Schwab ve Fielden'i serbest bırakmak için başlatılan kampanyaya devam edildi.

[Bu üç anarşist] 26 Haziran 1893'de Vali Altgeld tarafından serbest bırakıldılar. [Vali] bu insanların yeterince acı çektiklerine inandığından değil, yargılandıkları davada suçsuz olduklarını düşündüğü için onlara af imkanı tanıdığını açıkça belirtti. Onlar ve asılanlar“histeri, ayarlanmış jürilerin ve taraflı bir jürinin” kurbanlarıydılar.

Yetkililer yargılamaların olduğu dönemde bu tip baskıların sekiz-saat hareketini gerileteceğine inanıyorlardı. Gerçekte ise, sonradan ortaya çıkan kanıtlar, çelik patronlarının işçi hareketine olan itimatı sarsmak amacıyla düzendikleri gizli bir teşebbüsün parçası olarak, bombanın Kaptan Bonfield için çalışan bir polis ajanı tarafından atılmış olabileceğini gösteriyor.

Spies ölüm cezasını takiben mahkemeye hitap ederken, bu gizli teşebbüsün başarılı olamayacağından oldukça emindi: “Eğer bizi asarak ... tahakküm altındaki milyonların, sefalet içinde çalışan ve kurtuluşu arzulayan, [kurtuluşu] bekleyen milyonların bu hareketini, işçi hareketini ezebileceğinizi umuyor-

sanız -eğer düşünceniz buysa, o zaman asın bizi! Burada bir kıvılcımı ezeceksiniz, ama şurda, burda veya orada, arkanızda, -ve önünüzde, ve her yerde alevler yükseliyor. Bu gizli bir ateş. Bunu asla söndüremezsiniz”.

Devrimci Politika

Chicago’daki ilk 1 Mayıs gösterisinden bir yüzyıl sonra şimdi neredeyiz? Sendika –merkez bürosundan yılda tek bir kere dışarıya çıkarabildiğimiz– bayraklarımızla şehri dolaşırız. Sonra da sıkıcı sendika bürokratlarının aynı derecede sıkıcı (ve genellikle de oldukça anlamsız) konuşmalarını dinleyerek dikilip dururuz. 1 Mayıs’ın bir zamanlar tüm dünya işçilerinin güçlerini gösterdiği, ülkülerini segilediği ve başarılarını kutladığı bir gün olduğunu sık sık kendinize hatırlatmanız gerekir.

Bunun “bir zamanlar” böyle olması önemlidir. Bunu tekrar yapabiliriz. Bağımsız bir emekçi sınıf politikasına ihtiyacımız var. Hükümet ve patronlarla işbirliğine hayır. Atgözlükleri içinde kısmi bir görüş değil, yoldaş emekçilerle mücadelede gerçek bir dayanışma. İşsizlerin çalışabilmesi için, hiç bir ücret kaybı olmadan çalışma saatlerini daha da azaltmalıyız.

Devrimci bir politikaya ihtiyacımız var. Bu ise bizi, diğerlerinin özgürlüklerine müdahale etmemekten başka hiç bir sınır tanımayan, bir özgürlüğün olduğu gerçek bir sosyalizme doğru götüren bir politika demektir. Gerçek demokrasiye dayanan bir sosyalizm –bugün olduğu gibi– bazı yöneticileri seçebileceğiniz, ama yöneticiler olmadan yaşamayı seçemeyeceğiniz bir pandomim değil. Karardan etkilenen herkesin kararın alınması sırasında söz söyleme fırsatına sahip olacağı gerçek bir demokrasi. Etkin bir şekilde koordine edilen işyerleri ve topluluk konseyleri demokrasisi. Üretimin ayrıcalıklı azınlıkların karı için değil, gereksinimleri karşılamak için yapıldığı bir toplum. Anarşizm.

“Sessizliğimizin bugün boğduğunuz seslerden çok daha güçlü olacağı bir gün gelecek”

Chicago şehitleri, [bir amaç uğruna ölen kişi anlamında tek kelime bu sanırım, ing. martyr] her ne kadar devlet “Anarşiyi ... yargılama”yı amaçlasa da, kendi ölümlerinin anarşist ülkünün de ölümü olmayacağını biliyorlardı. Bugün anarşist hareket tarihsel olarak hiç bir zaman olmadığı kadar coğrafi olarak yaygınlaşmış durumda. Artık 1 Mayıs sadece Chicago şehitlerinin anıldığı bir gün değil, aynı za-

manda da kapitalizme karşı saldırıya geçmenin günüdür.

Anarşist Kütüphane

Workers Solidarity Movement
Chicago Olaylarının Tarihi
1 Mayıs'ın Anarşist kökeni

01.05.2021 tarihinde şuradan alındı:

www.geocities.ws/anarsistbakis

Çeviri: Anarşist Bakış

Çevirenin Notu: Çevirenin metine yaptığı eklemeler, açıklamalar vb, [...] ile gösterilmiştir.

İngilizce Aslı: A history of the Chicago events
İrlandalı anarşist örgüt İşçi Dayanışma Hareketi
(Workers Solidarity Movement - WSM) tarafından
yayınlanmıştır.

tr.anarchistlibraries.net